

Dergimizin önceki sayısında (Haziran 2002 Sayı 158) Enerji Dünyası köşesinde yazarımız F. Behçet Yücel'in "Enerji Sektöründe Etik Sorununun Gelişimi: 4E Dönemi (Enerji-Ekonomi-Çevre Etik) başlıklı yazısında, 2001 Ekim'inde Buenos-Aires'de gerçekleştirilen Dünya Enerji Kongresi'nde sunulan bir raporda, enerji sektörü firmalarının klasik finansal veya ekonomik performans kriterlerinin yanısıra, faaliyetlerinde 'etik' unsurların da dikkate alınması gerektiğinin vurgulandığı belirtilerek etik içeriğinin üç farklı alan için tanımlandığı şöyle ifade edilmişti: (Adı geçen sayı, sayfa 54-57)

- Firma içi ve dışı bireyler arası ilişkiler ile bireysel tutumları dikkate alan davranış etiği,
- Endüstriyel gelişimin sosyal düzeyini gündeme getiren sosyal sorumluluk etiği,
- Firma faaliyetlerinin

uzun vadeli ve geçiş etkisini hesaba katan global sorumluluk etiği."

Bu sayımızda konuyla ilgili, uluslararası firmalardan ABB'nin çalışmalarını, bakış açılarını ve geleceğe yönelik perspektiflerini anlatan bir metni sayfalarımızda sunuyoruz. Yayımladığımız metin, AB Grubu içindeki Sürdürülebilirlik Grubu Başkanlığı'nın imzasını taşıyor.

ABB Grubu'nun Türkiye kolu, ABB Elektrik San. A.Ş. firması da bu alanda çalışmalar yürütüyor.

Bu kapsamda "ABB'nin sosyal politikalarının Türk toplum yapısına göre tarafsız olarak değerlendirilmesi konulu bir toplantı 25 Haziran 2001 günü ABB'nin Dudullu'daki tesislerinde gerçekleştirilmiş, bu toplantıya ABB Türkiye'nin beş yöneticisinin yanısıra, **Dr. Tanay Sıdkı UYAR** (moderatör),

Prof. Güven ALPAY, (Boğaziçi Üniv.), **Doç.**

Dr. Nejat AKYILDIZ (Abant İzzet Baysal Üniv.), **Abdurrahman**

ARIMAN (Yabancı Sermaye Derneği Genel Sekreteri), **Ziya YILMAZ**

(Birleşik Metal-İş Sendikası Genel Başkanı), **Şemsettin ESER** (Doğu Akdeniz Çevrecileri adına)

Ali VARDAR ve **Deniz ÖZTOK** (WWF

Doğal Hayatı Koruma Derneği adına) ve Yayın Yönetmenimiz **Ersin KAYA**

katılmışlardı.

Toplantıda önce

ABB'nin sosyal politikası sütunlarımızda verdiğimiz biçimde açıklanmış ardından 'politika', katılımcılar tarafından özgür ve sınırlamasız olarak tartışılmıştı...

Toplantı kamuya açık olmadığı için o dönemde sayfalarımızda yansıtamadığımız bu olayı, bu sayımızda sunarak okuyucularımıza, farklı bir bakış açısını duyurduğumuza inanıyoruz.

Enerji sektöründe etik boyutu ve ABB

ABB'nin sosyal politikası (2000)

1. Toplum içinde ABB

Toplumsal ilgi gruplarıyla açık diyalog ve ortak çabalara aktif katılım yoluyla ekonomik, çevresel ve sosyal şartların iyileştirilmesine elimizden geldiği ölçüde katkıda bulunmak.

2. İnsan hakları

Uluslararası alanda ilan edilmiş insan haklarının korunmasını desteklemek ve bunları dikkate almak.

3. Çocuklar ve genç işçiler

Çocukların uygun bir şekilde bulunduğundan emin olmak ve bir temel ilke olarak, staj deneyimi gibi resmi onaylı gençlik eğitim programlarının parçası olan işler dışında çocukları çalıştırmamak ve çocuk işçiliğinin kullanımını desteklememek.

4. Anlaşma özgürlüğü

Bütün çalışanların kendi özgür iradeleriyle karar verdikleri şirkette çalışmaya başlamasını şart koşturmak ve çalışmaya işe alırken hiçbir zorlamada bulunmamak ya da zorla yaptırılan hiçbir işi desteklememek.

5. Sağlık ve güvenlik

Bütün iş sahalarında ve tesislerde güvenli ve sağlıklı bir çalışma ortamı sağlayarak, iş ortamındaki kaza sebeplerini mümkün olduğu kadar azaltıp kaza ve yaralanmaları önlemek.

6 Çalışanlara danışma ve iletişim

Endüstriye neden olan konulara yönelik çalışmalar yapabilmek için bütün çalışanlara düzenli olarak danışmak. Personelin istediği sendikayı kurma ya da bir sendikaya üye olma ve toplu iş sözleşmelerine katılma hakkına saygı göstermek.

Personel temsilcilerinin herhangi bir ayrımcılıkla karşılaşmamasını ve bu temsilcilerin iş yerindeki üyelerine rahatça ulaşabilmelerini güvence altına almak. Geniş çaplı işten çıkarmalarda bir ödeme ve yönlendirme planının hazırlanmış olduğundan ve bunun çalışanlara ya da resmi temsilcilerine önceden bildirilmiş olduğundan emin olmak.

7. Fırsat eşitliği

Bütün çalışanlara eşitlik tanımak; işe alma, tazminat, eğitim hakkı, terfi, işten çıkarma ya da emeklilik konularında etnik ve ulusal köken, kast, din, sakatlık, cinsiyet, yaş, cinsel tercih, sendika üyeliği ya da siyasi düşünceye dayalı ayrımcılık yapmamak ya da yapılmasını desteklememek.

8. Çalışanların zorlanması ve disiplin uygulamaları

Manevi ya da fiziksel zorlamanın, sözlü istismarın veya bedensel/ağır iş vererek cezalandırmanın kullanılmasını engellemek ve jestler, söz ve fiziksel temas dahil olmak üzere cinsel, zorlayıcı, tehdit edici, istismar edici ya da sömürücü olan davranışlara izin vermemek.

Çalışanların şikayetlerini dinleme ve disiplin uygulamaları konusunda adil prosedürler geliştirmek ve yerleştirmek.

9. Çalışma saatleri

Mesai de dahil olmak üzere, çalışma saatlerine ilişkin ilgili yasalara ve endüstri standartlarına uymak.

10. Tazminat

Ödenen maaşların yasal ya da endüstrinin asgari standartlarından daha yüksek ve her zaman personelin temel ihtiyaçlarını karşılamaya yettiği gibi keyfi harcamalar için de bir miktar artımdan emin olmak.

Maaş ve yardım paraları dağılımının işçilere açık ve düzenli bir şekilde ayrıntılarıyla anlatılmasını ve tazminatın bütün geçerli yasalara uygun ve işçiyi zor durumda bırakmayacak şekilde verilmesini sağlamak.

ABB'nin çalışma ve sosyal güvenlik mevzuatı ve yönetmeliklerine ilişkin ilgili yasalara dayanan zorunluluklarından kaçmak için sadece iş sözleşmeli anlaşmaların ve gerçeğe dayanan stajyerlik programlarının kullanılmadığından emin olmak.

11. Tedarikçiler

ABB'nin sosyal politikasını ve ilkelerini uygulama yeteneklerine göre ana tedarikçileri ve tedarikçileri seçmek

ve değerlendirmek için uygun prosedürler geliştirip yerleştirmek ve şartların sürekli yerine getirildiğine dair yeterli kanıtlar bulundurmak.

12. Halkın katılımı

ABB'nin çalıştığı yerlerdeki topluluklara bu bulunduğu vaatlerin bir parçası olarak, ekonomik, çevresel, toplumsal ve eğitimsel gelişmeyi pekiştiren halk katılımı etkinlikleri tanıtmak ve bunlara katılmak.

13. İş ahlakı

İş ahlakı ve doğruluğunda en yüksek standartları savunmak ve hem ulusal hem uluslararası yetkililerin bütün iş sektörlerinde yüksek ahlaki standartları geliştirmek ve uygulanmasını sağlamak için giriştiği çabaya destek olmak.

ABB'ye genel bakış

ABB, altyapı ve sanayi sektörlerinde faaliyet gösteren müşterilerine, çevre üzerindeki olumsuz etkileri azaltarak performanslarını artıran güç ve otomasyon teknolojileri sunan küresel bir liderdir. Merkezi İsviçre'de olan şirket, 150 bin kişilik personel kadrosuyla 100'ü aşkın ülkede hizmet sunmaktadır.

ABB, sürdürülebilir gelişmeye olan bağlılığını, ekolojik verimliliği olan ürünler sunarak, gelişmekte olan pazarlarla en yeni teknolojileri paylaşarak, toplumsal çabalara katkıda bulunarak ve kendi sürdürülebilirlik performansını devamlı olarak geliştirerek kanıtlamaktadır.

Sürdürülebilirlik nedir?

Bu raporda kullanılan sürdürülebilirlik kavramı, Birleşmiş Milletler Çevre ve Kalkınma Komisyonu'nun 1987 yılı tanımına uygun şekilde algılanmaktadır. "İnsanlık, gelecek kuşakların gereksinimlerine cevap verme yeteneğini tehlikeye atmadan, günlük ihtiyaçlarını tatmin ederek, kalkınmayı sürdürülebilir kılma yeteneğine sahiptir."

Sürdürülebilir kalkınma, ekonomik büyüme ve refah seviyesini yükseltme çabalarını, çevreyi ve yeryüzündeki tüm insanların yaşam kalitesini koruyarak gerçekleştirme yöntemidir.

Üçlü hedef

Bu yılın Sürdürülebilirlik Raporu, 2000 yılında ilk kez yayımlanan Küresel Raporlama Girişimi Kuralları'ndan esinlenmiştir. Bu kurallar, çevre, toplum ve ekonomik performansın raporlanmasına dayanan "üçlü hedef" temeli üzerine hazırlanmıştır.

İngilizce, Almanca ve İsveç dillerinde hazırlanan ayrıntılı 2001 Sürdürülebilirlik Raporu, Web sitemizden okunabilir.

2001 Yılı'nın önemli olguları

● 2001 yılında, şirketin yeniden yapılanma masrafları ve asbest tazminatlarının olumsuz katkısından kaynaklanan net zarara rağmen, siparişlerde istikrar, gelirlere % 3 artış ve faaliyetlerden kaynaklanan nakit akışında iki kat artış kaydedilmiştir.

● Bu yıl, maliyeti düşürme, şirket yapısını sadeleştirme ve üretkenliği arttırmaya yönelik kapsamlı bir prog-

ram başlatılmıştır. Bu program, işletme şirketlerinin ve çalışanların sayısını önemli oranda azaltma gibi tedbirleri de kapsamaktadır.

● ABB çevre yönetim programı, yeni üyeler olan Bulgaristan ve Vietnam'ın da katılımıyla 50'yi aşkın ülkeyi kapsamaktadır. Üretim ve bakım tesislerinin % 98'i ISO 14001 standartlarını uygulamaktadır.

● Ürün Çevre Deklarasyonlarının yayını hızlandırılmıştır. Yıl sonu itibarıyla ABB'nin ana üretim hatlarında 43 adet deklarasyon uygulanmakta olup, 20 ek deklarasyon da hazırlık aşamasındadır.

● ABB'nin, çevre performansını geliştirmeye yönelik bireysel girişimler için iki yılda bir verdiği 30 bin dolarlık Çevre Ödülü, 7 yarışmacı tarafından paylaşılmıştır.

● ABB, ilk toplumsal politikasını yayımlamış ve 34 ülkede, toplumsal ilgi gruplarıyla bu politikanın içerik ve uygulamalarıyla ilgili yuvarlak masa toplantıları düzenlemiştir.

● ABB'nin çeşitli ülkelerde faaliyet gösteren şirketlerinde çalışan 70 sürdürülebilirlik denetçisi, kurum yöneticilerinin önderliğinde, ortak bir iş planlama modeli ve toplumsal politika uygulaması geliştirmiştir.

● ABB'nin Ar-Ge çalışmaları çerçevesinde hazırladığı yeni program, ABB ve müşterilerinin gelecekte karşılaşılabileceği sürdürülebilirlik sorunlarını araştırmayı hedeflemektedir.

● ABB'nin, "Küresel Sürdürülebilirlik için Güçlü Birlik" grubu (Alliance for Global Sustainability) ile birlikte başlattığı üç yıllık Çin'de Enerji Teknolojisi Programı tamamlanmıştır.

● ABB'nin sürdürülebilirlik programını bağımsız bir kuruluş olarak değerlendiren Det Norske Veritas, birçok alanda ilerlemeler olduğunu kaydetmekle beraber, bazı yeni düzenlemeler önermiştir.

● ABB, kendi faaliyet alanında, aralarda üç yıl, Dow Jones Sürdürülebilirlik Göstergesi birinciliğini kazanmıştır. ABB diğer benzer göstergelerde de iyi bir pozisyona sahiptir.

● ABB başkanı, New York'ta düzenlenen Dünya Ekonomik Forumu yıllık toplantısında, kurumsal vatandaşlık deklarasyonunu imzalamıştır.

2002 ve 2003 yıllarına genel bakış

Özel beceri ve bilgilerin kullanımı

Önceliklerimiz

- Sürdürülebilirliğin tüm yönetim sistemleriyle bütünleşmesini sağlamak.
- Çalışanları bilinçlendirmek ve katılımlarını sağlamak.
- Çevre yönetim sistemlerini üretim dışı faaliyetlerde de uygulamak.
- Sosyal politikamızı, kuralları ve performans göstergeleri ile birlikte tüm dünyada uygulamak.
- "Elektrige Erişim" programıyla yoksulluğa karşı mücadeleye destek vermek.

Vizyon ve genel bakış

Sürdürülebilirlik ortak geleceğimizi korumanın yegane yoludur. Müşteriler, tedarikçiler ve toplumun tüm aktörlerinin sürdürülebilirliğin önemi konusunda hemfikir olması gereklidir. Zamanla, şirketler, devletler, hü-

ABB Grubu 2001 Yılı Sürdürülebilirlik Raporu Özeti

"ABB küçük ölçekli, dağınık ve temiz enerji çözümlerini tanıtmak WWF (World Wide Fund for Nature) ise yeni ve çevreyi kirletmeyen enerji politikalarına destek vererek biyolojik çeşitliliği korumak arzusundadır"

kümetler, ilgi grupları ve tüm bireyler, sürdürülebilirliğin kabul edilebilir tek seçenek olduğu konusunda fikir birliğine varmalıdır.

Sürdürülebilirlik performansının gelişmesi ekonomik performansın da yükselmesine sebep olacaktır. Birçok çevre projesi tasarrufa imkan sağlama, ekolojik verimliliği olan ürünler için ek bedel ödemeye hazır müşterilerin sayısı ise gün geçtikçe artmaktadır.

2002 ve 2003 yıllarında yapacaklarımız.

Sürdürülebilirlik performansını geliştirmek için yapacaklarımız şunlardır:

- Sürdürülebilirliğin stratejik planlama ve yönetim sistemleriyle bütünleşmesi için belli iş alanları seçmek.
- Sürdürülebilirliğin herkes için önemli olduğunu vurgulamak için şirket içi bilgilendirme kampanyaları düzenlemek.
- Her endüstri kolunda üretimden, ürün ömrü bitimine kadar uzanan tüm aşamaların çevresel, toplumsal ve ekonomik etkilerini haritalamak amacıyla ana müşterilerle görüşerek tedarik zincirlerini incelemek.
- Maliyeti düşürmek ve çevreyi korumak amacıyla dünya üzerinde ürünlerimizin ve insanlarımızın dolaşım hareketlerini incelemek.
- ABB'nin üretim ve bakım tesislerinin çoğunda ISO 14001 standardına uygun çevre yönetim sistemleri uygulanmaktadır. Bu alanda %100 uygulama sağlamak amacıyla geri kalan tesislerde uyum çalışmalarını düzenlemek

● Çevre yönetim sistemlerini Ar-Ge, mühendislik, satış ve idari ofisler gibi üretim dışı faaliyet alanlarında da uygulamak.

● Tedarik yönetim ekipleriyle işbirliği yaparak tedarikçi seçim kriterlerini çevre ve sosyal performans standartlarına uyacak şekilde düzenlemek.

● Ürünlerde sakıncalı ve tehlikeli madde kullanımını ortadan kaldırma çabalarını sürdürmek ve geri dönüşüm oranını yükseltmek.

● Müşteriyle doğrudan ilişkide olan kişilerin ürün, sistem ve projelerde sürdürülebilirliğin önemini vurgulayarak müşterileri ikna etmesini sağlamak.

● Sosyal politika ve performans göstergelerimizin tüm dünyada uygulanması için kurallar geliştirmek. Bu çalışma özel bir yönetim grubu tarafından izlenecektir.

● Ciddi ve ölümcül kazalara karşı "sıfır tolerans" uygulamayı hedefleyen işçi sağlığı ve iş güvenliği için yeni kuralların tüm ABB tesislerinde uygulamaya konulacaktır.

● 2001'de sosyal politikayla birlikte başlatılan diyalog programları genişletilerek devamlılığı sağlanacaktır.

Toplumsal çabalar

Küresel sorunların çözümü için ortak çalışmalar

Sera gazı emisyonu iklim değişikliklerine sebep olmaktadır. Dünya nüfusunun üçte biri temel hizmetlerden yoksundur. Gelişmekte olan ülkelerde sanayileşme genellikle olumsuz çalışma koşulları altında ve doğayı tehlike-

ye atacak şekilde gerçekleşmektedir. ABB'nin bu sorunları çözmek için çaba gösteren küresel ve yerel kuruluşlarla yaptığı çalışmaların örnekleri aşağıda sunulmuştur:

Elektriğe erişim

2 milyar yoksul kişi, yaşamlarını elektrik enerjisinden ve altyapı hizmetlerinden yoksun olarak sürdürmektedir. ABB'nin teknoloji ve uzmanlığı bu yoksulluğu rahata dönüştürebilir. 2001 yılında temel araştırmalarla başlatılmış olan projemiz, artık hedef saptama ve işbirliği yapacağımız kurumlarla resmi anlaşma imzalama aşamasına varmıştır. 2003 yılında pilot proje uygulamalarına geçerek, pratik çalışmalarına başlayacağız. Bir sonraki aşamada ABB, kalkınma teşkilatları ve STK kaynaklarının bir araya gelmesi sağlanacaktır.

Sürdürülebilirlik ve küresel dönüşüm

Yeni kurumsal Ar-Ge programı, ABB'nin faaliyet alanına giren sürdürülebilirlik konularına odaklanmaktadır. Bu programa iş birimlerimiz ile dış ortaklarımız olan üniversiteler, bilimsel kuruluşlar, STK'lar ve diğer şirketler de katılmaktadır. Program, analitik metod geliştirme, çevre etki değerlendirme araçlarına destek sağlama, sürdürülebilirliğin sektöre etkisini araştırma gibi konularda dış kuruluşların desteğinden de yararlanmaktadır.

Temiz enerji ve biyolojik çeşitliliğin korunması

World Wide Fund for Nature (WWF) ile yapılmış olan üç yıllık işbirliği anlaşması, her iki tarafın ortak çıkarlarına hizmet etmektedir. ABB, küçük ölçekli, dağınık ve temiz enerji çözümlerini tanıtmak, WWF ise, yeni ve çevreyi kirletmeyen enerji politikalarına destek vererek biyolojik çeşitliliği korumak arzusundadır. ABB bu alanda fon ve diğer kaynakları sağlayacak olup ilk ortak projeler başlatılmıştır.

Küresel sözleşme

ABB, 2000 yılında, Birleşmiş Milletler Küresel Sözleşmesine destek vermiş olan elli kuruluşun biridir. Küresel Sözleşme, sanayinin sürdürülebilir gelişmedeki önemini insanlar tarafından anlaşılmasına yardımcı olmayı amaçlamaktadır. Biz, ABB olarak sözleşme kısıtlarına uygun projeleri tespit edip

"ABB'nin Analitik metod geliştirme programı çevresel etki değerlendirme araçlarına destek sağlama, sürdürülebilirliğin sektöre etkisini araştırma konularını kapsamaktadır."

yoruz. Örneğin, Güney Afrika'da, gençleri suçtan uzaklaştırmayı amaçlayan "Yaşamı Kazanalım" adlı projeye katılıyor; 2002 yılında ise, Güney Afrika hükümetinin düzenlediği "HIV/AIDS Ortaklığı" programı çerçevesinde yeni bir projeye destek veriyoruz.

WEC Sera gazı emisyonunu azaltma programı

WEC, Dünya Enerji Konseyi, Sera Gazı Emisyonlarını Azaltma Pilot Programını, ABB'nin liderliğinde, Şubat 1999'da başlatmıştır. Program, ilk hedeflenen tarihten 4 yıl daha erken olarak, 2001 yılında, bir milyar ton yıllık emisyon azaltma hedefine ulaşmıştır. 2005 yılı için 2 milyar ton yıllık emisyon azaltma olarak değiştirilmiş olan hedefe bile bugün artık yetersiz gözüyle bakılmaktadır. İnternet üzerinde, bu program kapsamında yer alan ve 100 ülkede uygulanan 900 adet emisyon azaltma programını içeren bir veri tabanı yer almaktadır.

2001 yılı sürdürülebilirlik performansı

ABB, sürdürülebilir kalkınmayı, ekonomik, çevresel ve toplumsal hedeflerin stratejik planlamada yer almasının yanı sıra, günlük kararları da etkileyen bir süreç olarak algılamaktadır. Biz, sürdürülebilir kalkınmanın rekabet sağlayıcı bir avantaj oluşturduğuna inanıyoruz.

Önce, yıllık sürdürülebilirlik hedeflerini saptayarak kaydettiğimiz gelişmeleri ölçüyoruz; daha sonra, bu sonuçları hem www.abb.com sitemize hem de yazılı olarak kaydediyoruz. Bu şekilde şeffaflık sağlanarak toplumsal ilgi gruplarının performansımızı değer-

lendirmesi ve kurumsal verilerin karşılaştırılması sağlanıyor.

Bu yıl sekizinci resmi raporumuzu yayımladık. İlk altı rapor sadece çevresel performansları içeriyordu. 2000 yılının raporunda sosyal performans da yer alıyordu; 2001 raporu ise Küresel Raporlama Girişiminin saptadığı "Üçlü hedef" doğrultusunda hazırlanmıştır.

Çevre performansı

Bu yılın sürdürülebilirlik raporunda geçen yıl 36 olan çevre performans göstergelerimiz 48'e çıkmıştır. Bunlardan bazıları **Tablo 1**'de belirtilmiştir:

Raporumuzun kapsamını üretim ve servis faaliyetlerinin ötesine uzanacak şekilde genişlettik. Tüm ABB çalışanlarının % 80'ini kapsayan raporu-

muzun önümüzdeki yıllarda % 100 kapsama oranına ulaşmasını planlıyoruz. Kurumun tüm birimlerinde resmi raporlama yöntemleri oluşturuyoruz.

Raporun kapsamı değiştiğinden, bu yılın rakamlarını geçen yılların değerleriyle bire bir karşılaştırmak her gösterge için mümkün değildir.

Ekonomik performans

2001 yılını, yeniden yapılanma maliyetinin ve asbest tazminatlarının sebep olduğu net zararlar kapatan ABB, işletme ve finansman açısından doğru yoldadır. Asbest tazminatı, ABB tarafından satın alınmadan çok önce izolasyon maddesi olarak asbest kullanmaktan vazgeçmiş bir Amerikan yan kuruluşundan kaynaklanmaktadır.

Tablo:1- Bazı çevre performansı göstergeleri

	1999	2000	2001
Toplam enerji kullanımı (GWh)	3,175	2,413	2,373
Çalışan başına enerji kullanımı (MWh)	22	21	20
Sera gazı emisyonları (kiloton CO2 eşdeğeri)	1,671	1,349	1,411
Çevre yönetim sistemi uygulamaları (şantiye ve üretim tesisleri yüzdesi)	97	97	98
Ürün Çevre Deklarasyonu			
Belge sayısı	4	30	>50

Tablo:2- Ekonomik performans göstergeleri

	1999	2000	2001
Toplam gelir (milyon \$)	24,356	22,967	23,726
Brüt marj (yüzde olarak)	24.2	25.0	21.1
Faiz ve vergi öncesi kazanç (milyon \$)	1,222	1,385	279
Hisse başına temettü (CHF)	0.75	0.75	0

Tazminat taleplerine cevap vermek için 470 milyon dolarlık bir meblağın sorumluluğunu da üstlenmek zorunda kalan şirketimizin yükümlülüğü, 2001 yılının sonunda 940 milyon dolara ulaşmıştır. (Tablo 2)

Faaliyet gösteren şirketlerin ve çalışan sayısının, organizasyonu sadeleştirme, maliyeti düşürme ve üretimi artırma programı çerçevesinde azaltılması, yıl sonu sonuçlarına yansiyarak, son üç aylık dönemde, net borcun 2 milyar dolar düşmesine olanak sağlamıştır. Kişi başına sağlanan gelir bazında hesaplanan üretim değeri 2001 yılında bi-

raz yükselmiş, siparişler istikrar kazanmış, yıllık gelir % 3 oranında artmış, işletmeden kaynaklanan nakit akışı ise iki katına ulaşmıştır.

Sosyal performans

Geçen yıl ilk kez sosyal performans değerlendirmesini üç gösterge ile ölçmüştük. Bu yıl Küresel Raporlama Girişiminin önerisine uygun olarak seçtiğimiz göstergeler Tablo 3a'da belirtilmiştir.

En düşük ücretin ulusal asgari ücrete oranla yüzde olarak dağılımı (veri-

ler sadece 2001 yılı için mevcuttur) Tablo 3b'de görülmektedir.

Kıdemli, üst ve orta düzey yöneticiler arasında yer alan kadınların yüzde olarak dağılımı (veriler sadece 2001 yılı için mevcuttur) Tablo 3c'de verilmiştir.

Elektriğe erişim

Dünya nüfusunun üçte biri ekonomik ve sosyal kalkınmanın temeli olan elektrikten yoksundur. ABB'nin "Elektriğe Erişim" programı bu soruna küçük ölçekli sürdürülebilir çözümler getirmektedir.

Toplumsal İlgililerle Diyalog Küresel bir kuruma sosyal bilinç kazandırma yöntemleri

ABB'nin 2001 yılında yayınladığı sosyal politikanın ilk 13 ilkesi bize toplumsal ilgi gruplarıyla açık bir diyalog kurma sorumluluğunu getirmiştir.

ABB yöneticileri ve çalışanları, 5 kıtada yer alan 34 ülkede, ilgi gruplarıyla bir araya geldiler. Ülkeler, farklı kültürleri, coğrafi konumları ve kalkınma seviyelerini temsil edecek şekilde seçildiler. Toplumsal ilgi grupları arasında ulusal ve uluslararası sivil toplum kuruluşları, sendikalar, merkezi ve yerel yönetimler, akademisyenler, medya mensupları, din adamları ve iş dünyasının temsilcileri yer aldı. Diyalogların çoğu bağımsız bir moderatörün yönettiği yuvarlak masa toplantıları şeklinde gelişti.

Toplantılarda iki temel konu tartışıldı:

1. Sosyal politika tüm önemli konulara değiniyor mu? Programa eklenmesi gereken hayati öneme sahip başka konular nelerdir?

2. Sosyal politikanın pratik uygulaması ne şekilde gerçekleşecektir? Uyum ve ilerlemeyi nasıl ölçebiliriz?

Bu diyaloglarda birinci turun ardından ülkelere ikinci kez söz hakkı verilerek prensiplerin öncelik sırasına göre saptanması ve ABB'nin eleştiriye en duyarlı noktalarının belirlenmesi istenmektedir. 11 ülke, 2001 yılının sonunda ikinci aşamaya varmış durumdadır.

34 ülkenin 30'unda toplumsal politikanın kapsamı uygun bulun-

Tablo:3a- Sosyal Performans göstergeleri

	1999	2000	2001
Hastalık ve kazadan kaynaklanan kayıp çalışma saatleri	(-)	326,477	589,991
Kişi başına kayıp çalışma saatleri	(-)	3.08	4.03

Tablo:3b- En düşük ücretin asgari ücrete oranla yüzdesel dağılımı

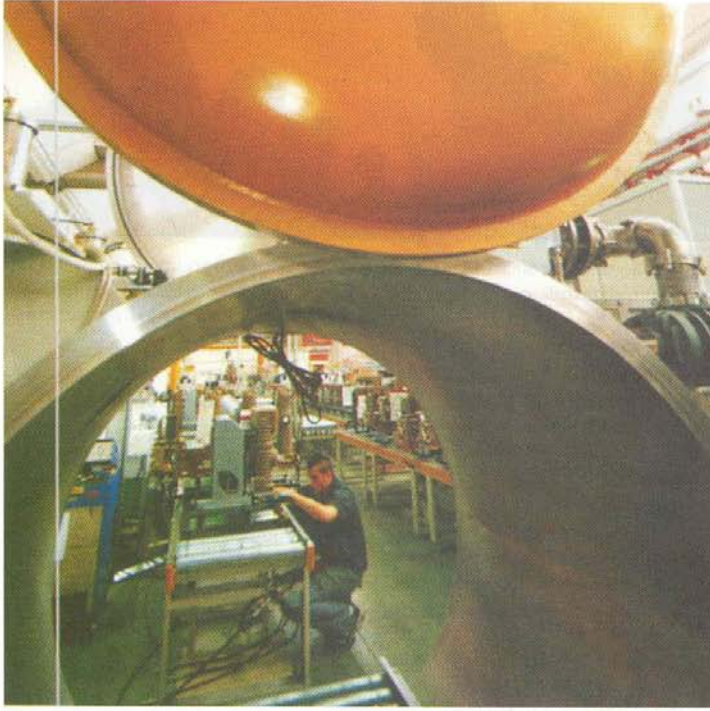
Avrupa	100'e 500
Kuzey Amerika	100'e 153
Güney Amerika	113'e 141
Ortadoğu ve Afrika	100'e 500
Asya	100'e 200

Tablo:3c- Kıdemli üst ve orta düzey yöneticiler arasındaki kadınların dağılımı

Avrupa	1'e 30
Kuzey Amerika	1'e 8
Güney Amerika	5'e 20
Orta doğu ve Afrika	1'e 15
Asya	2'ye 21
Sosyal diyalog toplantıları sayısı	45

"İş ahlakıyla ilgili politikamız, Misyon ve Değerler Belgesi kapsamında olup ABB İş Ahlakı Standartları'nda yer almaktadır"

"ABB çalışanları Çevre Yönetim Sistemi sorunlarına büyük önem vermiş bunun sonucunda solvent kullanımı ve tehlikeli atık üretimini yüzde 35 oranında azaltmak mümkün olmuştur."

muş, 4 ülkede ise kapsamın genişletilmesi için öneriler sunulmuştur. 13 prensibin tümü hakkında görüş belirtilmiş, en çok tartışmaya konu olan prensipler sırayla toplumsal katılım, işçi sağlığı ve iş güvenliği ve fırsat eşitliği olarak belirlenmiştir. Çalışma saatleri ve tazminat en az tartışılan konular arasında yer almaktadır.

İkinci turda en çok kaygı uyandıran prensip, ABB tedarikçilerinin toplumsal performansı olmuştur. Bu prensibin ardından, ABB'nin zaten üzerine önemle eğildiği işçi sağlığı ve iş güvenliği ile fırsat eşitliği konuları tartışılmıştır.

Diyaloglar iyi tanımlanmış ve planlanmış uygulamaların önemini ortaya çıkarmıştır. Toplumsal politika prensiplerinin kurumsal yapı ve iş süreçleriyle bütünleşmesi gereklidir. Yıllık bazda ilerlemeleri değerlendirmek amacıyla ölçülebilir göstergelerin tanımlanması gereklidir.

Raporlama ülke bazında yapılmaktadır; ülkelerdeki farklılıkların verilerin küresel göstergelere göre karşılaştırılmasını zorlaştırmasına rağmen, sadece

iki ülkede yerel koşullara uymak amacıyla değişiklik yapma zorunluluğu doğmuştur.

Toplumsal politika konusunda belirtilen görüşler, metin üzerinde 2003 yılı için yapılması planlanan revizyonun temelini oluşturacaktır. Uygulama kriterleri ve ilerlemeleri ölçmek için kullanılacak göstergelerin geliştirilmesi için projeler başlatılmıştır.

Toplumsal ilgi grupları ile devamlı ve sürekli diyalog, sürdürülebilirliğe ulaşmanın en önemli koşullarından biridir.

Ekolojik verimliliği olan ürünlerin rolü

Daha azla, daha çok

ABB'nin Ar-Ge çalışmalarının büyük bir kısmı çevre etkilerini ve özellikle CO2 emisyonlarını azaltan yeni teknolojilere yöneliktir.

ABB, günde ortalama bir milyon adet ürün üretmektedir. Çevreye olan etkinin %99'u ürünün kullanım sürecinde tüketilen enerjiden kaynaklanmaktadır. Ürünlerimizin enerjisi ve

rimli kullanması ve her birim enerji karşılığında topluma daha fazla katkıda bulunabilmek, ABB'nin en önemli hedeflerinden biridir.

Konuyla ilgili birkaç örnek

● Rüzgar enerjisi geleneksel enerjiyle yarışmaktadır. ABB rüzgar teknolojisi alanında dünyanın en büyük komponent üreticisidir.

● ABB ve Volvo tarafından kurulan Turbec, mikrotürbin teknolojisinde dünya lideridir. Doğal gazla çalışan mikrotürbinler, dağıtım şebekelerine bağlı olmayan bölgelerde ısıtma ve elektrik ihtiyaçlarını karşılamak için en ideal yöntemdir.

● ABB'nin ürettiği dünyanın ilk yüksek gerilim elektrik motoru olan Motorformer, daha yüksek verimlilik, daha düşük enerji tüketimi ve şebekeye doğrudan bağlantı sağlayarak transformatör ve diğer yardımcı komponentlere gereksinimi kaldırarak, ekonomik ve çevresel yarar sağlar.

● ABB'nin değişken hızlı sürücüleri, prosesin gerektirdiği motor hızına uyum sağlayarak elektrik tüketimini %70 oranında azaltır ve CO2 emisyonunu düşürür.

Sürekli gelişme

Doğru yönde atılan binlerce adım

ABB şu anda iki bin civarında iyileştirme projesi geliştirmektedir. Bu projelerin her birinin etkisi az olsa bile, tümünün ABB'nin sürdürülebilirlik performansı üzerine birlikte oluşturdukları etki önemlidir.

ABB, ISO 14001 çevre yönetim sistemlerini üretim ve servis hizmetlerinin % 98'inde uygulamaktadır. Buna rağmen hala geliştirilmeye açık alanlar mevcuttur. Yapılacakların çoğu, küçük projeler olarak sürekli gelişime açık sürecin parçalarıdır.

Her tesisin Çevre Yönetim Sistemi kendi faaliyet alanına ve çevre sorunlarına uygundur. Genel kurumsal hedefler herkes için aynı olmakla beraber, yerel çevre yöneticilerinin kendi özel sorunlarına yaratıcı çözümler getirmesi beklenmektedir.

ABB çalışanları bu konuya büyük ilgi göstermiş ve 1993 yılında başlatılan ilk Çevre Yönetim Sistemi sonucunda solvent kullanımını ve tehlikeli atık üretimini % 35 oranında azaltmak ➡

mümkün olmuş, "sınırlı kullanımlı" maddelerde ise önemli oranda düşüş sağlanmıştır. Ayrıca kişi başına tüketilen enerji miktarında da her yıl kademeli bir azalma kaydedilmektedir.

Çevresel yararlar, ekonomik yararları da beraberinde taşır. Çevre projelerinin % 40'ında üretilen atık miktarı, enerji kullanımı ve nakliye masraflarının azalmasıyla tasarruf sağlamak mümkün olmuştur.

Sürdürülebilirlik politikaları ve organizasyon

Hedefimiz, sürdürülebilirlik performansını sürekli olarak geliştirmek ve faaliyet alanlarımızda yaşam kalitesini yükseltecek girişimlerde bulunmaktır. Yayımladığımız belgeler, sürdürülebilirliğe olan bağlılığımızı yaşama geçirmek ve aktarmak konusunda ABB çalışanlarını güçlendirmektedir.

Misyon ve değerler

İlk kez, 1988 yılında ABB kurulduğunda yayımlanan ve halen üçüncü revizyonu yapılan "ABB Vizyon ve Değerleri" ABB kurumsal vizyonunu şirkete yeni katılanlara tanıtmaya ve tüm çalışanlara düzenli olarak verilen kurslarla güncelleştirme amacını taşımaktadır.

Sosyal politika

Şubat 2001'de yayımlanan ve çalışanların haklarını korumayı amaçlayan sosyal politika, Birleşmiş Milletler İnsan Hakları Evrensel Bildirgesi, (ILO) Uluslararası Çalışma Örgütü'nün Çalışanların İşyerindeki Haklarının Temel Prensipleri ve OECD Çokuluslu Kuruluşlar

ve Sosyal Sorumluluk 8000 (SA 8000) Kılavuzunun standartlarını içermektedir.

Çevre politikası

ABB, 1992'de, ICC Sürdürülebilir Kalkınma Belgesinin 16 prensibini kendi çevre politikası için benimsemiştir.

İş ahlakı

Politikamız, Misyon ve Değerler belgesi kapsamında olup ABB İş Ahlakı Standartlarında yer almaktadır. ABB, 1999 ICC Yönetim Kurallarına ve 1997 OECD Konvansiyonuna bağlıdır.

Sürdürülebilirlik Faaliyetlerimizin Organizasyon Yapısı

Bu organizasyonda 50 ülkeden 600 kişi yer almaktadır.

Sürdürülebilirlik Danışma Kurulu

Sürdürülebilirlik yönetimi konusunda tarafsız öneriler sunan bağımsız uzmanlardan oluşan Danışma Kurulu, 1992 yılında kurulmuştur.

Grup Fonksiyonu olarak Sürdürülebilirlik Departmanı

Başkana rapor sunma sorumluluğu taşıyan bu grup, toplum ve çevre bilincini ve yeterliliğini geliştirmek amacıyla ABB'nin sürdürülebilirlik yönetim ve eğitim programlarını düzenler.

İş Kollarında Sürdürülebilirlik Denetçileri.

23 denetçinin görevi ürün çevre deklarasyonlarını düzenlemek, çevre

ve sosyal programları hazırlamak, eğitim ve öğretim etkinliklerini geliştirmek ve çevre ve sosyal performans değerlendirmektir.

Ülke Sürdürülebilirlik Denetçileri

50 denetçi, ABB'nin toplum ve çevre politika, program ve yöntemlerini kendi ülkelerinde geliştirme ve bilgilendirme görevini üstlenmiştir. Ayrıca bağımsız toplum ve çevre denetimlerini yaptırarak performans raporları hazırlar.

Çevre uzmanları

Bazı ülkelerde, çevre uzmanları, ülke sürdürülebilirlik denetçileri ile birlikte çalışır.

Yerel Sürdürülebilirlik Görevlileri

ABB tesislerinde çalışan 500 görevli yerel çevre yönetim programlarından sorumludur. Bu görevliler, bir çok tesiste ABB toplumsal politikasının öngördüğü yerel işçi sağlığı ve iş güvenliği sistemlerinin uygulanmasından sorumludur.

(Yazı ve fotoğraflar: www.abb.com sitesinden alınmıştır.)

